

Kuidas alustada investeerimist väikeste summadega?

Sander Pikk
maakler

LHV

Säästmisest investeerimiseni

„Väikestest, tähtsuseta summadest sünnib viimaks tubli kapital ja selleks ei olegi väga palju aega tarvis. /---/

Ütleme, keegi viskab päevas pool naela va' kibedat ära, mis 5 kop. maksab. Oleks ta aga iga päev need 5 kop. paigale pannud, teeks see aasta lõpul 18 rbl. 25 kop. Paneks ta aga selle raha korralikult 5% rent-renti pääle, oleks tal 20 aastaga oma 800 rbl. mustade päevade tarvis tagavaraks pandud. /---/

„Väikeses asjas ei arvatagi nagu kokkuhoidmisel suuremat tähtsust olevat, aga vanasõnal on tuline õigus: kes kopikaid ei kogu, see rublat ei saa; kes vähematest summadest lugu ei pea, ei saa kunagi suuremate peremeheks.“

– *Postimees, 11. oktoober 1890. a*

Futurama „A Fistful of Dollars“

- Algsomma 93 senti
- Intress 2.25% aastas
- Period 1 000 aastat
- Lõppsumma 4 283 508 449.71 dollarit

Liitintress (10% aastas)

	Algsumma	Lõppsumma	Intress
2007	1 000.00	1100.00	100.00
2008	1 100.00	1210.00	110.00
2009	1 210.00	1331.00	121.00
2010	1 331.00	1464.10	133.10
2011	1 464.10	1610.51	146.41
2012	1 610.51	1771.56	161.05
2013	1 771.56	1948.72	177.16
2014	1 948.72	2143.59	194.87
2015	2 143.59	2357.95	214.36
2016	2 357.95	2593.74	235.79

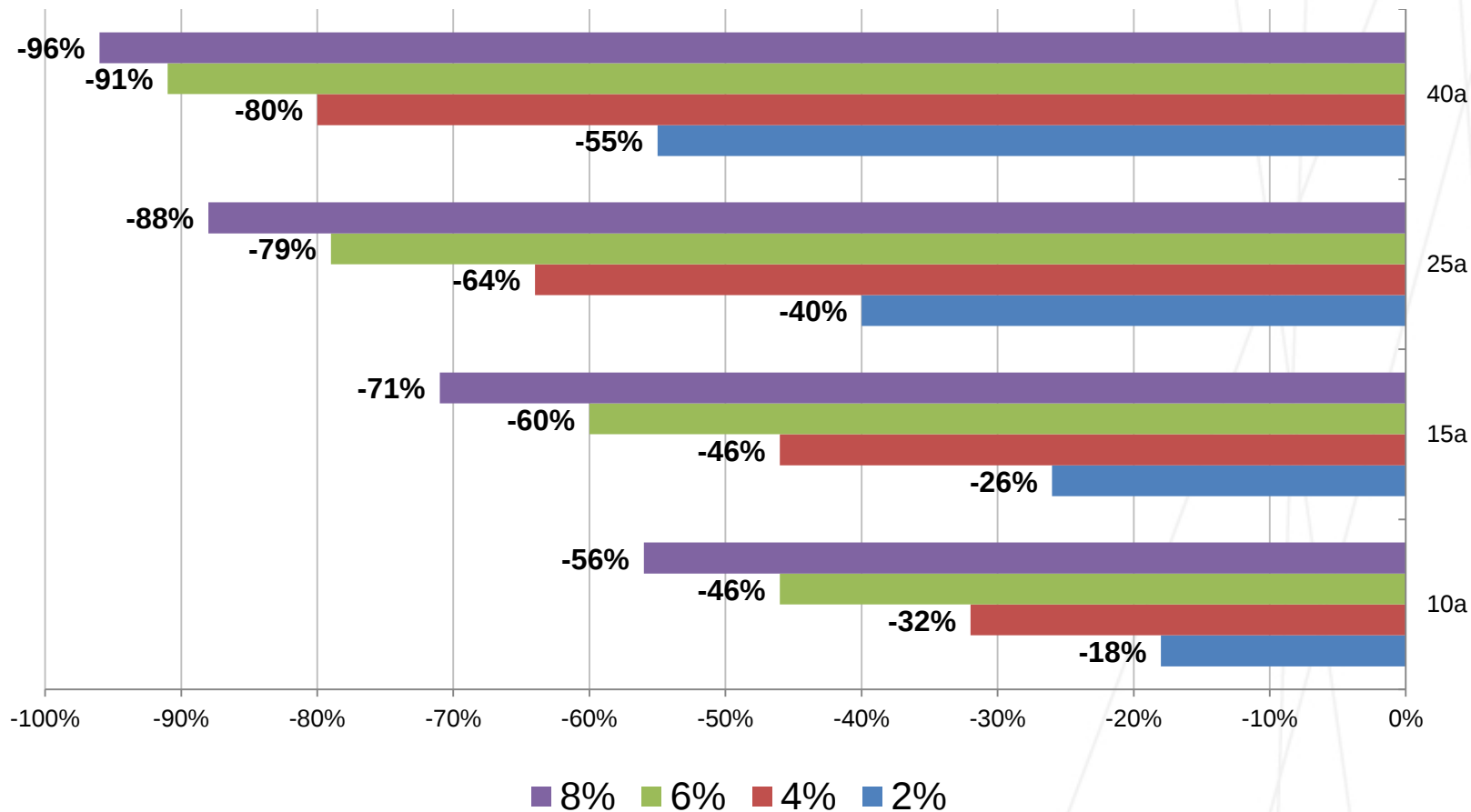
Miks alustada väikeste summadega?

- Enesedistsipliini kasvatamine
 - Edukas investeerimine on sama põnev kui muru kasvamise jälgimine
- Aeg ja liitintress töötavad investori kasuks
 - Varem alustades on ka tulemus parem
 - Keegi ei suuda turgu täpselt ajastada
- Eksimine on inimlik
 - Väike raha, väiksed vead > suur raha, suured vead
- Sukasääres oleva raha ostujõud väheneb

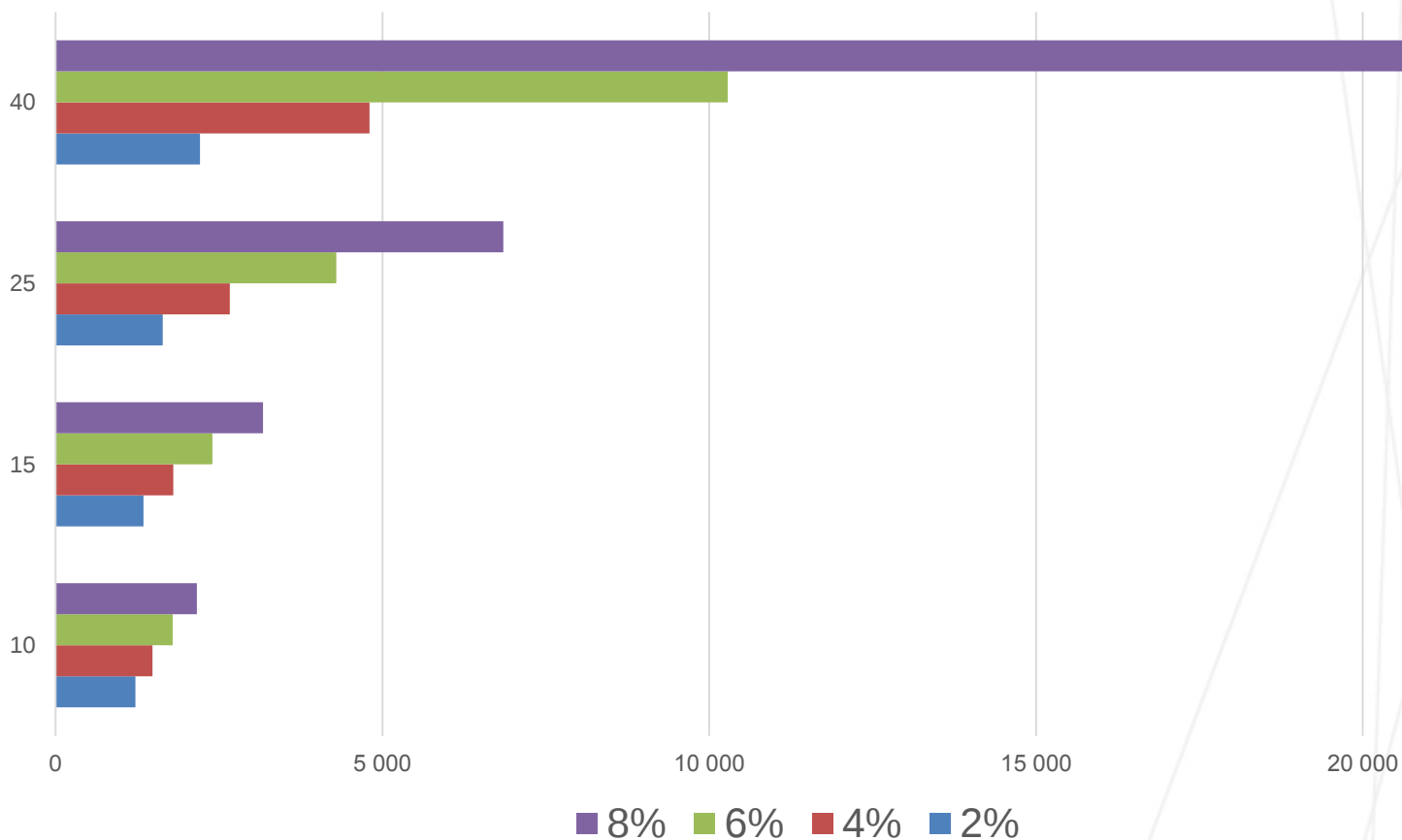
Raha ajaväärtuse näide

- Raha ajaväärtus: üks euro täna on väärt rohkem kui üks euro homme
- Kuna raha ostujõud aja jooksul väheneb, kaotab säästetud raha aja jooksul väärtust
- Näide:
2006. aastal ununes pintsaku taskusse 100 eurot
2016. aastal (10 aastat hiljem) on pintsaku taskus endiselt see sama 100 eurot. Väärtus ostujõu järgi aga 135 eurot

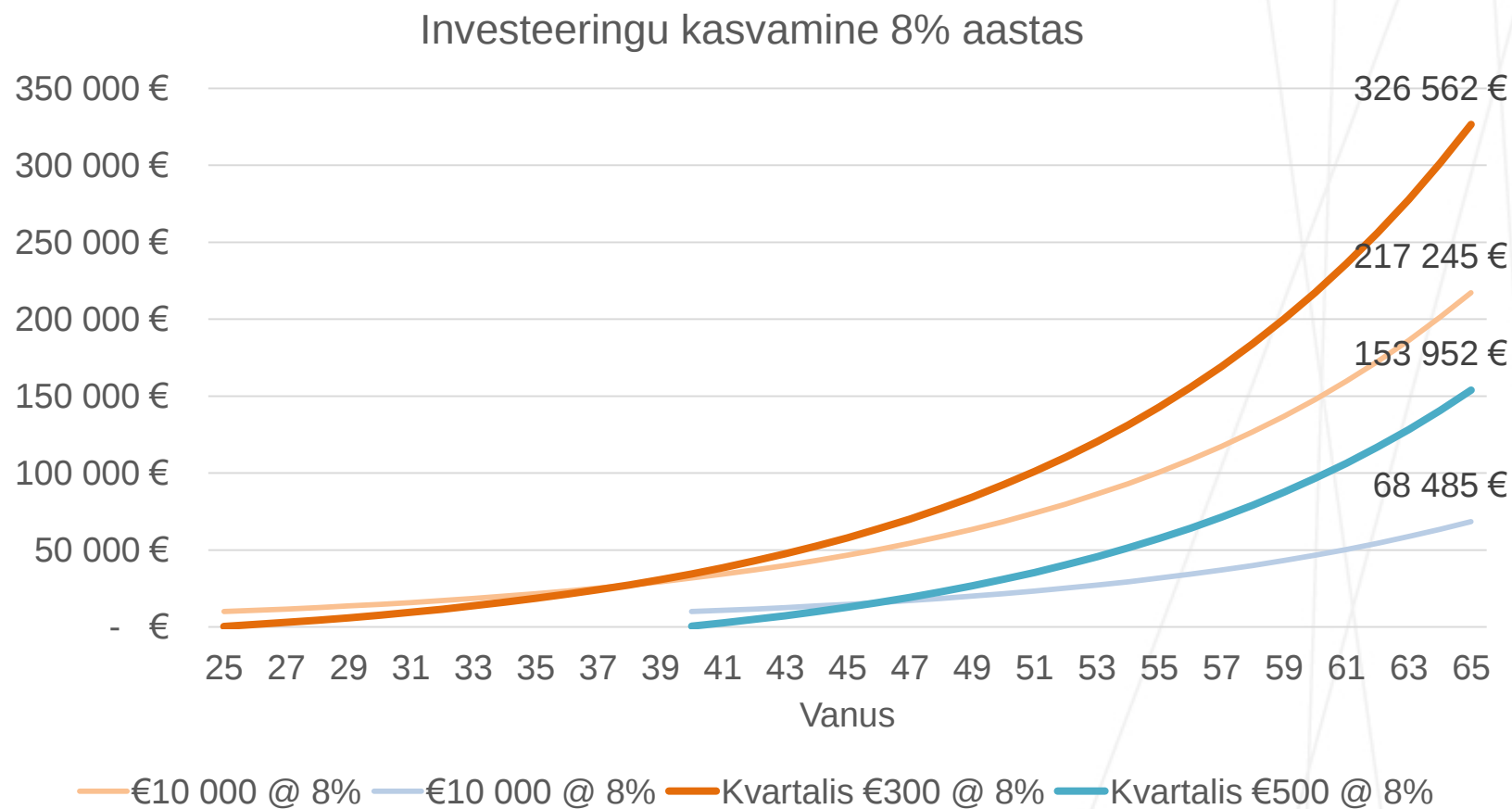
Inflatsiooni negatiivne mõju hoiustele

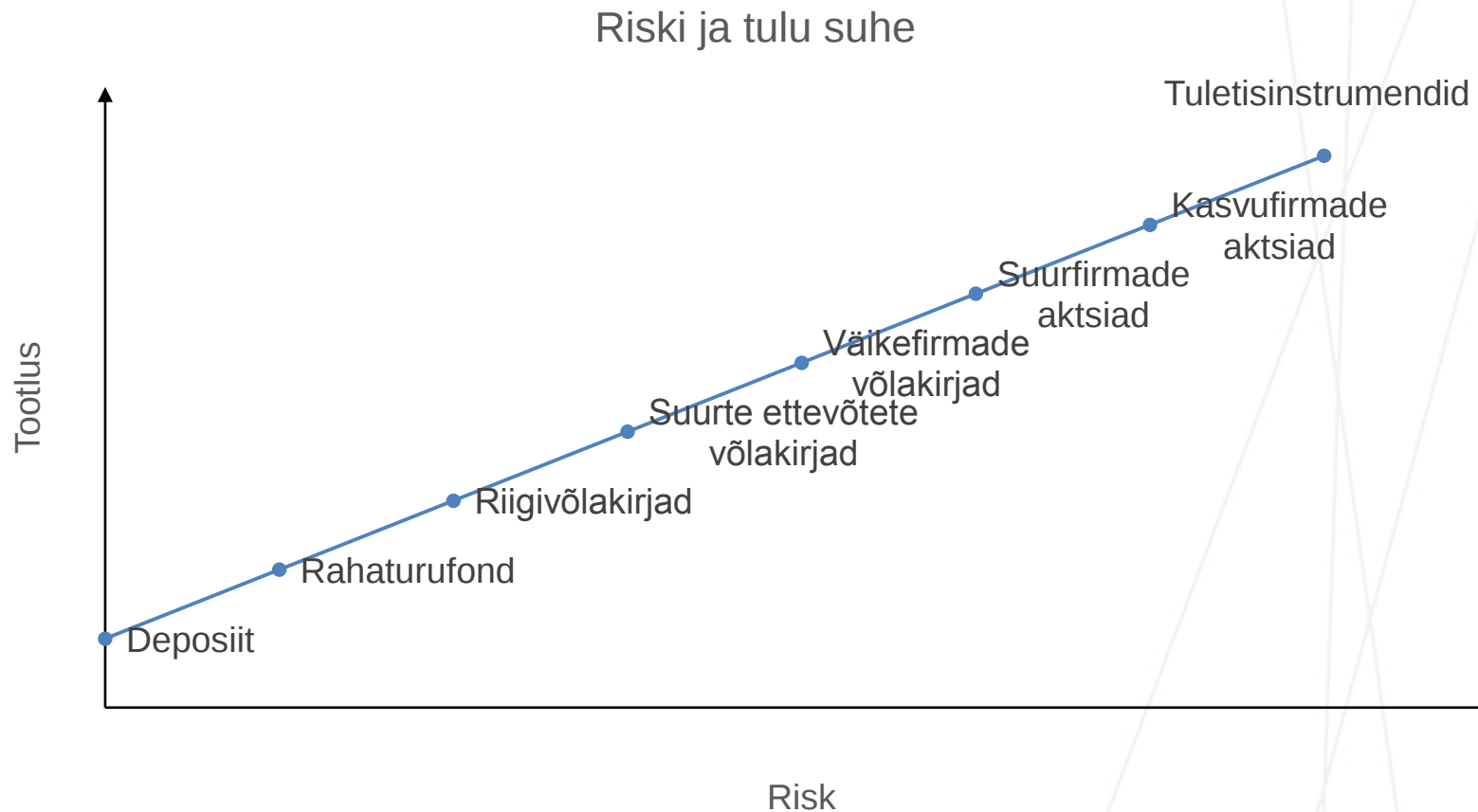
Intressi positiivne mõju hoiustele

Ka väike summa võib kasvada suureks

Riski ja tulu suhe

Risk ja tulu

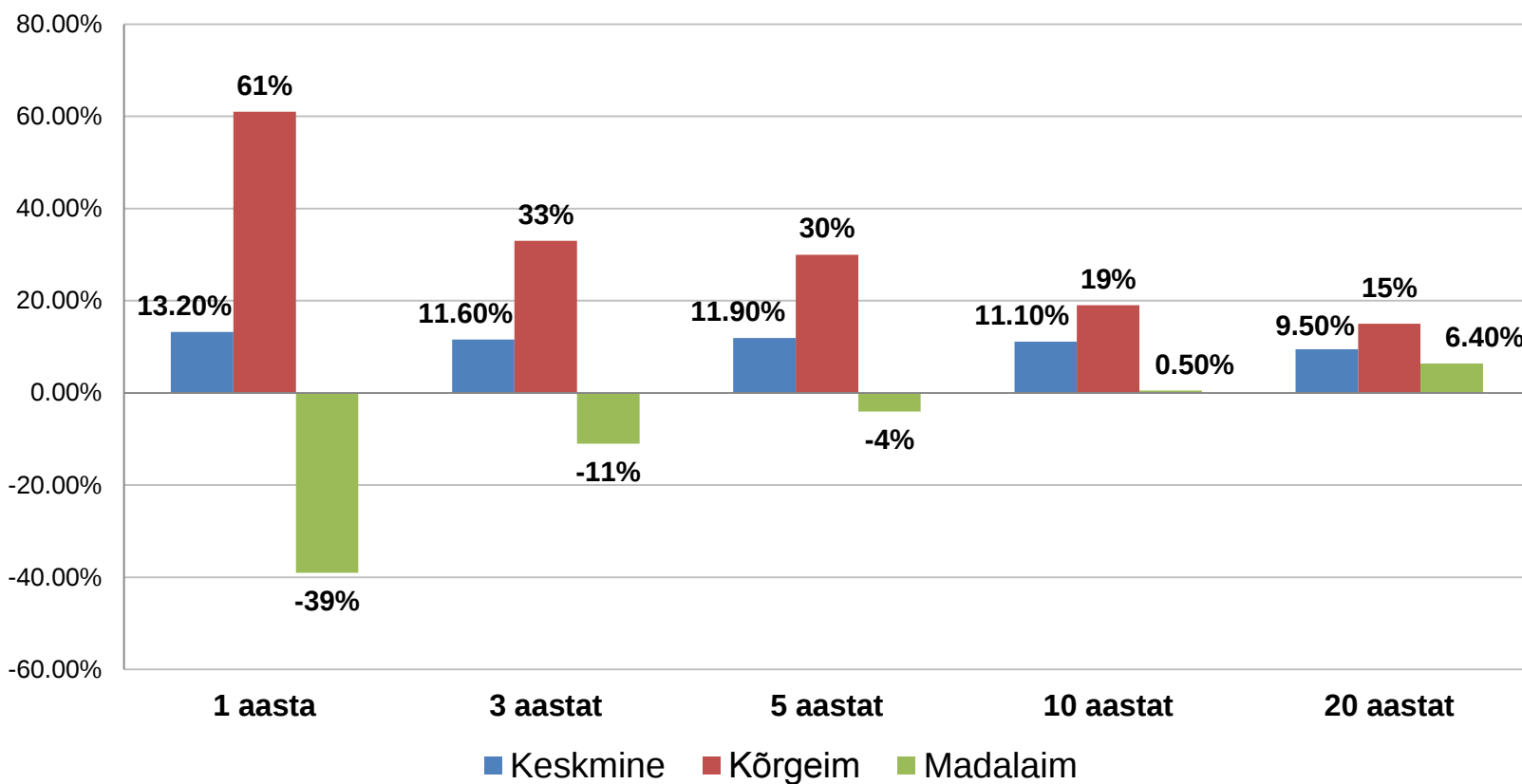

Riskide hajutamine

- Ajaline hajutamine
 - Investeeri pikema perioodi jooksul
 - Languste korral saad sama raha eest suurema osaluse
- Instrumentide lõikes
 - Investeeri näiteks aktsiatesse ja võlakirjadesse ning erinevates sektorites tegutsevatesse ettevõtetesse
- Geograafiliselt
 - Investeeri erinevatesse geograafilistesse piirkondadesse (näiteks erinevad arenenud riigid)

Aeg on investori sõber

S&P 500 indeksi ajalooline tootlus erinevatel hoidmisperioodidel

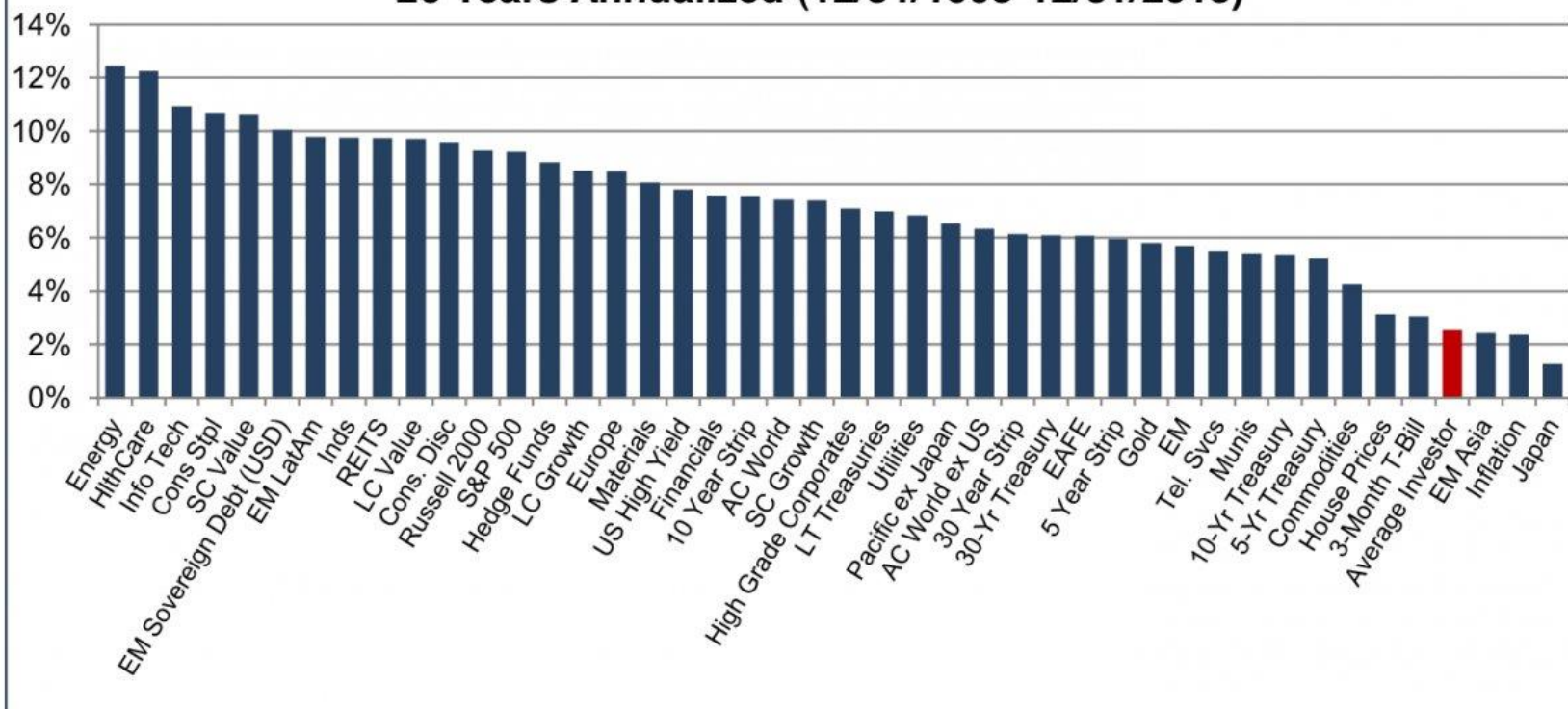

Ootuste ja riskide juhtimine

- Eesmärk
 - Kapitali kasvatamine vs kapitali säilitamine
- Ajahorisont
 - Kuni 1 aasta
 - Kuni 5 aastat
 - 5-10 aastat
 - Üle 10 aasta
- Kui palju aega oled valmis pühendama?
 - 24h ööpäevas ▶ näed unes aktsiaid ▶ oodatav tootlus kõrge
 - 8-16h päevas ▶ päevakaupleja ▶ oodatav tootlus kõrge
 - Paar tundi nädalas ▶ aktiivne investor ▶ üle keskmise tootlus
 - Paar korda aastas ▶ fondiinvestor ▶ keskmine tootlus

Asset Class Returns vs. The "Average Investor" 20 Years Annualized (12/31/1993-12/31/2013)

Source: Richard Bernstein Advisors LLC., Bloomberg, MSCI, Standard & Poor's, Russell, HFRI, BofA Merrill Lynch, Dalbar, FHFA, FRB, FTSE. Total Returns in USD.

Average Investor is represented by Dalbar's average asset allocation investor return, which utilizes the net of aggregate mutual fund sales, redemptions and exchanges each month as a measure of investor behavior.

For Index descriptors, see "Index Descriptions" at end of document.

Hoia kulud madalad

- Näide: Investeerida 100 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse
Teenustasud:
ost 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR
müük 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR **Tasud kokku: 6,4%**
- Näide: Investeerida 10 000 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse
Teenustasud:
ost 3 EUR + 0,2% 23 EUR
müük 3 EUR + 0,2% 23 EUR **Tasud kokku: 0,46%**

Maksimaalne teenustasu võiks jääda alla 2%

NB! Arvesta lisaks ka haldustasudega

Investeeringute hajutamine

- Traditsioonilised fondid - tehingutasud ostul ja müügil 0-2,5%, lisaks haldustasu 0,5%-2,5% aastas.
- ETF ehk börsil kaubeldav fond – Ühe tehinguga portfelli 500 ettevõtet ning ligipääs võlakirjadele väikeste summadega. Tehingutasud ostul ja müügil vastavalt üksikaktsia tehingule, lisaks haldustasu 0,1%- 1,25%.
- Protsendiline haldustasu vahe toob pikas perioodis suure erinevuse:
 - Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 7%lise tootlusega → 27 590 EUR
 - Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 6%lise tootlusega → 23 966 EUR

Kuidas raha erinevate varaklasside vahel jagada?

Üks võimalik orientiir

Lähenemine	Võlakirjade osakaal (%)	Aktsiate osakaal (%)
• Konservatiivne	= vanus	= 100 - vanus
• Keskpärane	= vanus - 10	= 110 - vanus
• Agressiivne	= vanus - 20	= 120 - vanus

Näiteks: 30.a keskpärase riskitaluvusega investori portfelli:

aktsiate osakaal: $110 - 30 = 80\%$

võlakirjade osakaal: $30 - 10 = 20\%$

20a hiljem on muutunud konservatiivseks investoriks:

aktsiate osakaal: 50%,

võlakirjade osakaal 50%

III samba pensionifond

- Valikus kas passiivne või aktiivne juhtimine
 - Passiivne juhtimine „LHV Pensionifond Indeks Pluss“
 - Alati 98-100% indeksfondidesse investeeritud
 - Jälgib turge vastavalt nende ligilähedasele osakaalule maailma sisemajanduse koguproduktist
 - Madal haldustasu 0.39% aastas
 - Investeering alates 10 EUR
 - Aktiivne juhtimine – vastavalt fondi strateegiale
- Tulumaksutagastus
 - kuni 15% brutosissetulekust
 - maksimaalselt 6000 EUR aastas

Kasvukonto

- **Võimalus alustada väikeste summadega**
 - Minimaalne ühekordne sissemaks ~~30~~ EUR 1 EUR
- **Automaatne investeerimine**
 - Regulaarne investeerimine ei ole kohustuslik, mugav on investeerida otsekorraldusega, raha paigutamine valitud portfelli koosseisu alusel igal kolmapäeval.
- **Võimalus hajutada**
 - Portfell on hajutatud 1–6 erineva fondi vahel
 - Läbi indeksfondide võimalus omada üle 2000 aktsia
- **Madalad teenustasud**
 - Ostutasu: 1% (min ~~2~~ EUR) 0.01 EUR
 - Müügitasu: 11 EUR + 0.3%
 - Haldustasu 0.05% kuus (min 1 EUR)
 - **NB! Esimene aasta ilma haldustasuta!**

Pane ise Kasvukonto portfell kokku

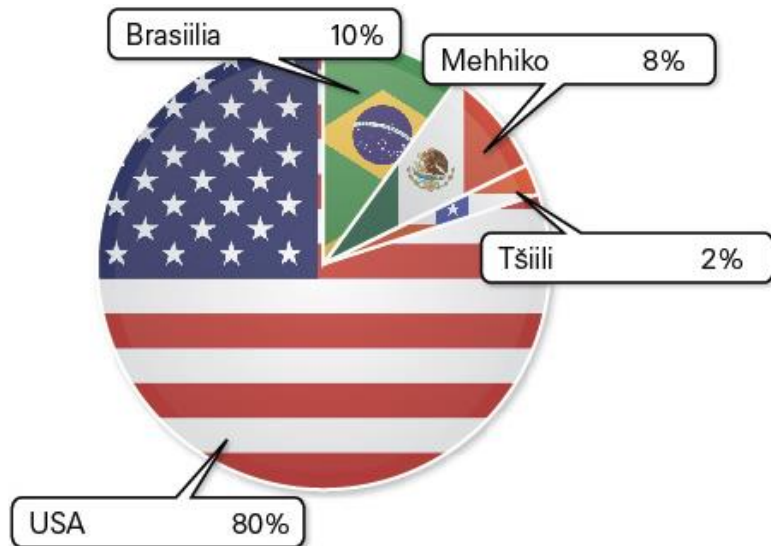
- Valikud:
 - Erinevad regioonid (USA, Euroopa, Aasia, Pärsia Lahe riigid)
 - Erinevad riigid (USA, Hiina, Jaapan, Venemaa)
 - Erineva suurusega ettevõtted
 - Globaalsed ettevõtted
 - Suurettevõtted
 - Väikeettevõtted
 - Võlakirjad

Ameerika Kasvukonto

Portfelli sisu:

- **40% IVV – S&P500 indeksit järgiv fond**
- 40% IWM – Russell 2000 fond
- 20% ILF – S&P Ladina-Ameerika fond

- Koosneb 500 suurimast ettevõttest USA turul
- Katab ca 75% USA turukapitalisatsioonist
- Madalama riskiga komponent

Ameerika Kasvukonto

Portfelli sisu:

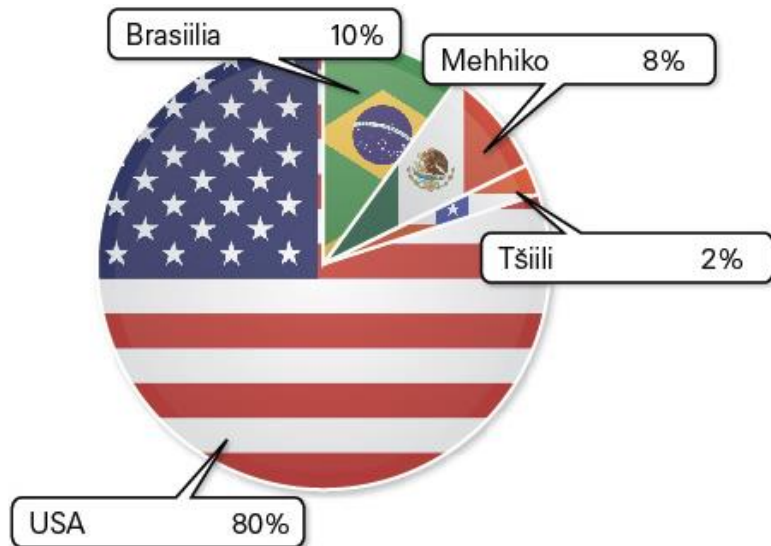
- 40% IVV – S&P500 indeksit järgiv fond
- **40% IWM – Russell 2000 fond**
- 20% ILF – S&P Ladina-Ameerika fond

- Koosneb 2000 väike- ja keskmise suurusega ettevõttest

- Suurem potentsiaal, kõrgem risk

- ca 6% turukapitalisatsioonist

- Keskmise riskiga komponent

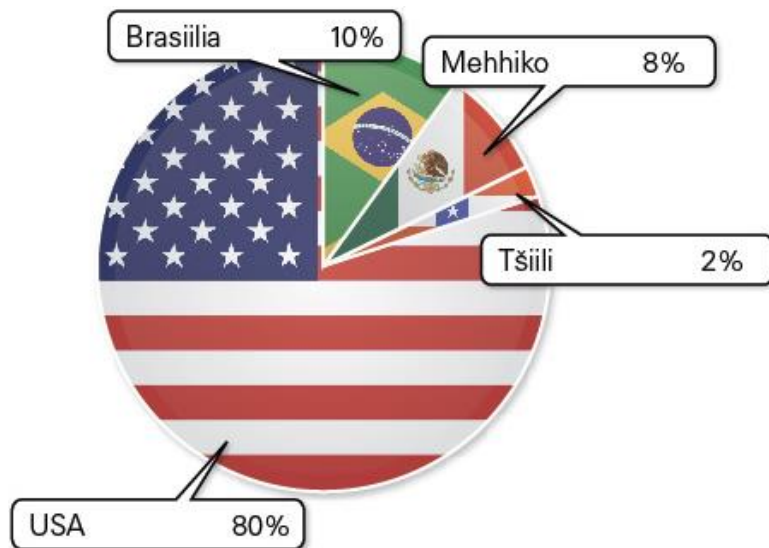

Ameerika Kasvukonto

Portfelli sisu:

- 40% IVV – S&P500 indeksit järgiv fond
- 40% IWM – Russell 2000 fond
- **20% ILF – S&P Ladina-Ameerika fond**

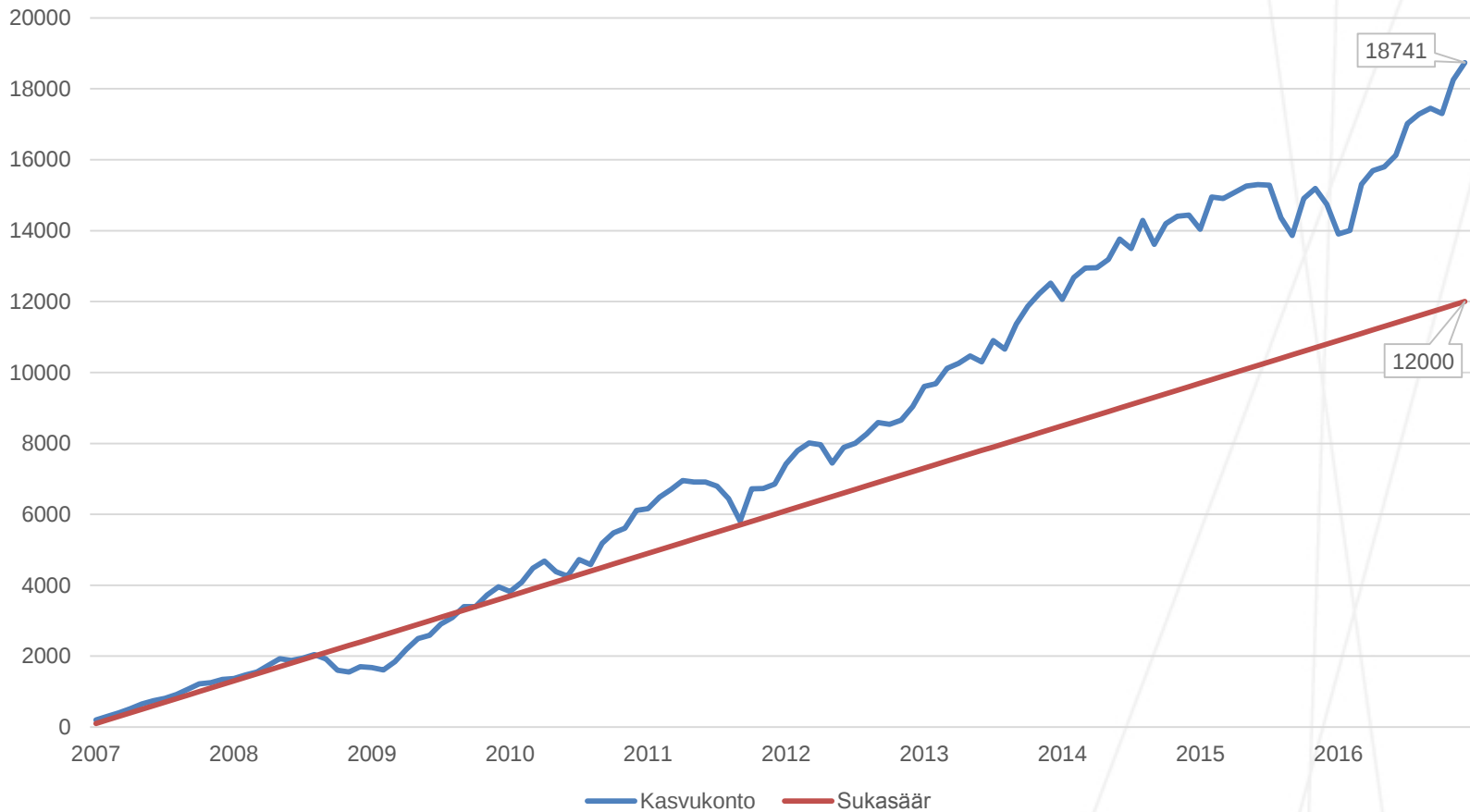
- Koosneb 40 suurimast ettevõttest
- Arenevad piirkonnad arenevad kiiremini
- Kõrgema riskiga komponent

Algandmed

- Portfelli jaotus 40% IVV, 40% IWM, 20% ILF
- Algsumma 2006 alguses 100 USD
- Iga kuu lisati 100 USD
- Osakaalud rebalansseeriti aasta lõpus
- CAGR 63.01%
- Parim aasta +40.29%
- Halvim aasta -37.90%
- Pikim langusperiood: november 2007 – veebruar 2009 (-51.51%), 2007 november tasemele jõuti tagasi veebruaris 2011
- Inflatsiooni ja haldustasusid ei ole arvesse võetud

Ameerika Kasvukonto hüpoteetiline tootlus 2007–2016

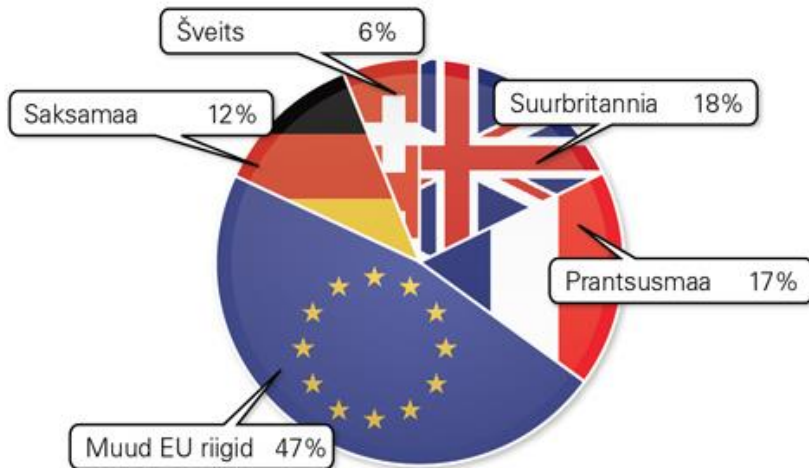

Euroopa Kasvukonto

Portfelli sisu:

- **55% EXSA Dow Jones Stoxx 600 fond**
- 30% LYY2 Lyxor EMU Value fond
- 15% L8I2 Lyxor Eastern Europe fond

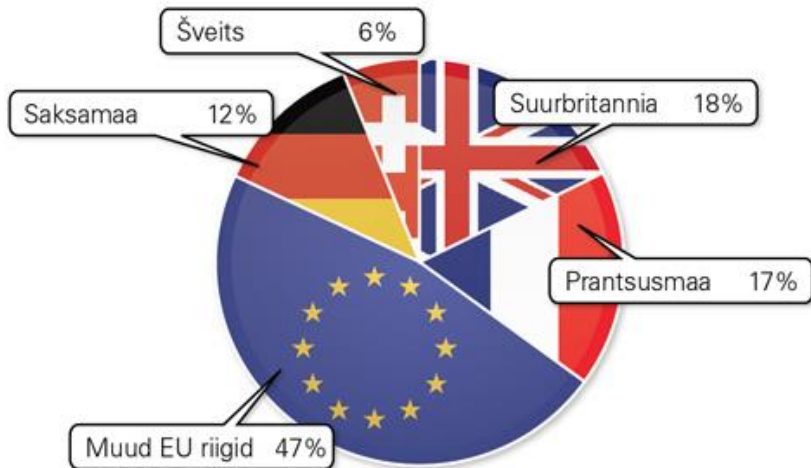
- Koosneb 600 keskmisest ja suurest ettevõttest
- Katab 18 riiki
- Väga laiapõhjalike
- Madalama riskiga komponent

Euroopa Kasvukonto

Portfelli sisu:

- 55% EXSA Dow Jones Stoxx 600 fond
- **30% LYY2 Lyxor EMU Value fond**
- 15% L8I2 Lyxor Eastern Europe fond

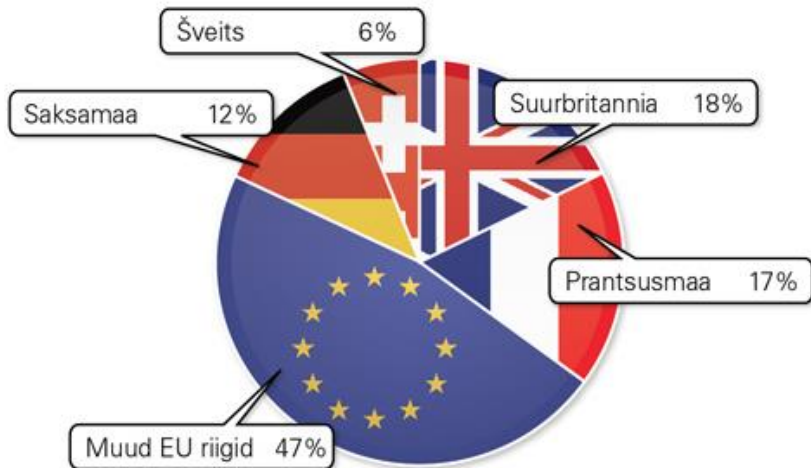

- Järgib Lyxor EMU ehk eurotsooni indeksit
- Katab ca 85% eurotsooni turukapitalisatsioonist
- Võimaldab suurte tööstusriikide kõrvalt investeerid ka väiksematesse riikidesse
- Keskmise riskiga komponent

Euroopa Kasvukonto

Portfelli sisu:

- 55% EXSA Dow Jones Stoxx 600 fond
- 30% LYY2 Lyxor EMU Value fond
- **15% L8I2 Lyxor Eastern Europe fond**

- Koosneb 30 Ida-Euroopa ettevõtte aktsiatest
- Investeerib peamiselt Poola, Tsehhi ja Ungari turgudele
- Kõrgema riskiga komponent

Üksikaktsiad

- Balti turg
 - Madalad teenustasud
 - Haldustasud puuduvad
 - Mugav kauplemissüsteem
- Euroopa turg
 - Puudub valuutarisk
- USA turg
 - Kõige efektiivsem turg

Virtuaalportfell

Virtuaalportfell

Tee oma esimene proovitehing

Õpi virtuaalset raha investeerides

Testi oma strateegiaid

Aktsiamäng oktoobris

Võrdle oma oskusi teistega

Võida auhindu

Kogu teadmisi

Ostukulu keskmistamine

- *Dollar-cost averaging* – regulaarselt sama summa eest väärtpaberite ostmise hoolimata hinnast. Hinnalanguse korral saab sama raha eest rohkem. Strateegia ei taga kasumit, kuid võimaldab vähendada riski osta tipust. Investor ei pea turu ajastamise pärast muretsema.

Kokkuvõtteks

- Alusta nii vara kui võimalik
- Pane paika strateegia ehk plaan, millest kavatsed järjepidevalt kinni pidada
- Vali endale sobiv instrument
- Hoia kulud minimaalsena
- Ära karda langusi

Käesolevas seminaris esitatud materjale ei tohi käsitleda investeerimissoovituse või -nõustamisena ega kutsena väärtpaberite omandamiseks. Finantsteenuste ostmisel tutvu alati teenuse tingimustega ning konsulteeri oma finantsnõustajaga.

Fondidesse investeerimisel tutvu prospekti ja lihtsustatud prospektiga ning vaata lisainfot lhv.ee

Investeerimisfondi eelmiste perioodide tootlus ei tähenda lubadust ega viidet fondi järgmiste perioodide tootluste kohta.

Aitäh! Küsimusi?

Sander Pikk
Maakler

Sander.Pikk@lhv.ee
680 2778

Investeerimiskooli järgmised seminarid

- Seminaride toimumiskoht on LHV Tallinna kliendikontor, kell 17.30
- **Investoritele mõeldud seminarid:**
 - [21.02.2017 Maksud: Investeerimiskonto süsteem](#) – Alo Vallikivi
 - [14.03.2017 Balti analüüsid](#) – Joonas Joost
 - [21.03.2017 Pikaajalise investeerimise võti](#) – Mari-Liis Kukk
- **Kauplejatele mõeldud seminarid:**
 - [24.01.2017 Aktiivne kauplemine – ideid ja näpunäiteid](#) - Nelli Janson
 - [7.02.2017 Kauplemisplatvorm LHV Trader](#) – Sander Pikk
 - [7.03.2017 Optsioonide ABC](#) – Nelli Janson
 - [28.03.2017 Kauplemisplatvorm LHV Broker](#) – Sander Pikk
 - [4.04.2017 Kauplemisprogramm LHV Trader](#) – Nelli Janson
- **Venekeelsed seminarid:**
 - [18.01.2017 „Основы инвестирования“](#) – Даниил Мельник
 - [25.01.2017 „Активная торговля на мировых финансовых биржах“](#) – Даниил Мельник
 - [15.02.2017 Торговая платформа LHV Trader](#) – Даниил Мельник
 - [08.03.2017 „Облигации“](#) – Алексей Лихавчук
 - [15.03.2017 „Основы фундаментального анализа – как выбирать акции предприятий?“](#) – Даниил Мельник